

Beretning

om

Anvendelsen af det for Finantsaaret 1881—82 bevilgede Beløb „til Undersøgelse af samtlige Mindesmærker fra Fortiden og disses Fredning“.

Ved det for Finantsaaret 1881—1882 bevilgede, betydelig forhøjede Beløb „til Undersøgelse af samtlige Mindesmærker fra Fortiden og disses Fredning“, en Bevilling, der sikkert baade maa betragtes som et smukt Vidnesbyrd om den bestandig stigende Interesse for Minderne fra vort Lands Fortid, og hvori jeg tillige med særlig Glæde tror at turde erkjende et Udtryk for Tillid overfor Direktionens hidtidige Virksomhed, har det været muligt med større Kraft end tidligere at arbejde for Landets antitvariske Undersøgelse og for Fredningen af vigtige Mindesmærker. Naar der dog endnu ikke, især saa længe før Finantsaarets Udløb, i visse Henseender kan fremlægges Resultater af et saa betydeligt forøget Omfang, som jeg kunde ønske det, og som der ved en fortsat Bevilling af et lignende Beløb vil kunne ventes i de følgende Aar, saa beror dette ikke væsentlig dels paa de for arkæologiske Undersøgelser i Marken særlig ugunstige Veirforhold i den forløbne Sommer, dels paa, at Bevillingen for 1881—82 først gaves sent i Aaret 1881, efterat de Maanedere vare forløbne, som bedst egne sig for antitvariske Rejser.

Smidkretid er der paa sædvanlig Maade efter den Plan, som udsjærligen udvikledes i Direktionens sidste Beretning, der afgaves til Finantsudvalget, blevet virket i størst mulig Udstrækning, og Landets Undersøgelse er fredeu godt fremad, idet 3 Herreder, 2 i Sylland og 1 i Sjælland, ere bleuue berejste af Arkæologer og Kunstnere i Forening, og endvidere Undersøgelse af et 4de Herred i Sylland er bleuen fuldsjort; det indsamlede Materiale foreligger nu i udsjærlige Beretninger, lebsagede af Kort og talrige Ufsbildninger. Antallet af de Mindesmærker, som ere bleuue fredebe, fornemlig paa de nævnte Undersjælgelsesreiser, dels ved Gave, dels ved Kjøb, er, som det vil ses af nedensjæende Fortegnelse, ialt 29. Sjøvrigt har Direktionen lige-som tidligere, væsentlig ved Sjølp af sagkyndige Mænd omkring i Landet, eftersom Leilighed gaves, og forsaavidt Pengemidlerne tillode det, arbeidet for Fremdragelsen og Undersjælgelsen af ældre og yngre Monumenter fra Fortiden og for disses Vædelighedsbeholdelse og hensigtsmæssige Sikkring, samt tillige, hvor dette maatte være ønskeligt, draget Omjorg for Tilveiebringelsen af paalidelige Ufsbildninger. Ved Mindesmærker fra Stenalderen paa Mjæen og i Urts Herred i Sjælland er der foretaget Ufsjævninger og Udsbedringer, som vare nødvendige for deres fremtidige Bevaring. Flere nye Runestene ere fundne. Saaledes er der, isjølge Meddelelse fra Lærer E. Peteresen i Allinge, ved Rebbrydningen af Klemens Kirke bleuet opdaget en stor, ny Runesten, og senere har Lærer S. A. Jørgensen i Isbjær gjort Indberetning om Fundet af 3 Brudstykker af Runestene i Klemens Kirke og Præstegaard samt om, at der ogsaa i Langebe er fundet et Stykke af en Runesten. Ved indkjøbte Sjølp af Lærer Dystrup i Gasmum er Runestenen i Hænde bleuen fuldsjændig fremdragen og opstillet ved Kirkes Daaarhus, og paa samme Maade ere to tidligere kjendte Runestene ved Ostermarie Kirke bleuue sikkrede for Eftertiden. Som sædvanlig have de nu hyppigere omfattende Restaurationer af Kirkebygningerne omkring i Landet medsjort adsjellige Undersjælgelser af de ikke sjældent forekommende Kalkmalerier. Paa Foranledning af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet ere Malerierne i Stubbejøbing, Hærridslev, Hærslev og Sønderholm Kirker bleuue undersjogte og delvis af-bildebe af Arkitekterne Kornerup, Winstrup og Udsahl, og af de nylig opdagede Kalkmalerier i Klemens Kirke paa Børnholm er der tilveiebragt fotografiske Ufsbildninger. Da Bevaringen af disse gamle Kirkebillebe, selv i Tilfælde, hvor Vædelighedsbeholdelsen maa anses for at være særdeles ønskelig, ikke sjælden støber paa uovervindelige Banstæligheder paa Grund af Befjstningen ved deres Restauration, maa det særlig paastjønnes, naar Kirkeieerne redebont give Tilstuds hertil. Saaledes har i det forløbne Aar Grevslæbet Christiansholm tilstagt at ville yde et større Beløb til Restaurationen af Malerierne i Kjettinge Kirke, som Direktionen lod undersjoge i 1880, og af Stjoringgaard Somfrulofsters Midler er der bevilget et ikke ringe Beløb til Restaurationen af Kalkmalerierne i den næsvævnte Hærridslev Kirke. Ved Siden af Kalkmalerierne er det oftest ældre Gravmonumenter, der have Interesse i historisk eller kunstnerisk Henseende, som kræve Direktionens Opmarksjksomhed. En mærkelig Gravsten med udsjagne Figurer, der henlaa som Trappesten ved Stenløse Præstegaard i Jyn, vil blive flyttet til det oldnordiske Museum; Justitsraad Winstrup er bleuen anmodet om at tegne to gamle Gravstene paa Heils Kirkegaard ved Kolding, og der er gjort Skridt for, at de mærkelige Gravstene i Sønderstolen Kirke over Gabriel Gyldestjerne og Suftru, samt over Sep Fris og Suftru skulle optages af Gulvet og opstilles ved Korvæggen.